

ные и острые повороты сюжета, делают образ Рочестера колоритным и запоминающимся. Ш. Бронте отдает дань традициям готического романа, однако во многом эти традиции преодолеваются и уступают место традициям реализма. Неспроста Ш. Бронте посвящает второе издание романа «Джейн Эйр» Уильяму Теккерею, которого она считала выдающимся мастером реализма. Главная героиня романа Ш. Бронте, в отличие от Эмили из романа А. Радклиф «Удольфские тайны», не робеет перед загадочным смехом, не придает слишком большого значения поверьям и вещим снам.

1. Бронте, Ш. Джейн Эйр: Роман / Пер. с англ. В. Станевич. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 1992. – 496 с.

НОМИНАТИВНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ УРБАНОНИМОВ С КОМПОНЕНТОМ *STREET* (НА МАТЕРИАЛЕ УРБАНОНИМОВ Г. БЛЭКПУЛ (ВЕЛИКОБРИТАНИЯ))

Колос Э.И.,

студент 2 курса МГПУ имени И.П. Шамякина, г. Мозырь, Республика Беларусь

Научный руководитель – Ковалёва Е.В., канд. филол. наук, доцент

Ономастическое пространство определенного региона включает в себя совокупность всех имен собственных. Их комплексное исследование позволяет выявить определенную лингвокультурную информацию об исторических событиях региона, географических особенностях местности. В данной работе под термином *урбаноним* понимаются наименования линейных объектов (улиц, проспектов, переулков и т.д.). Данные ономастические единицы следует рассматривать как свернутый текст, который «поразному и всякий раз в неравном объеме актуализируется в различных речевых ситуациях и состоит из нескольких логико-информационных модулей» [1, с. 6]. Урбанонимы исследовались в работах М.В. Горбаневского, Ю.А. Карпенко, А.М. Мезенко, А.В. Суперанской, В.И. Супруна и др. В нашем исследовании используется классификация А.В. Суперанской, которая выделяет семантическое значение онима (его апеллиатива) как указывающее на свойства и качества объекта, указывающее на отношение к другому объекту, указывающее на отношение к деловому объединению людей, указывающее на отношение к человеку, указывающее на связь с абстрактным понятием, указывающее на различные признаки одновременно. Актуальность исследования обусловлена необходимостью выявления культурной специфики, а также отсутствием комплексного анализа урбанонимов данного региона.

Цель работы – выявить и описать номинативные особенности урбанонимов города Блэкпул.

Материал и методы. Материалом исследования послужили названия улиц города Блэкпул (Великобритания) с номенклатурным термином *street* ‘улица’. Методы исследования: описательно-классификационный, аналитический.

Результаты и их обсуждение. Название *Dale St* содержит апеллиатив *dale* ‘долина, поле’, а наименование *Dean St* включает в себя лексему *dean* ‘глубокая долина, ущелье’. Оним *Church St* мотивирован лексемой *church* ‘церковь, храм’, урбаноним *Back Church St* наряду с лексемой *church* ‘церковь, храм’ имеет в своем составе лексему *back* ‘задняя часть, тыльная часть’. Оним *Market St* происходит от апеллиатива *market* ‘рынок, торговля’. Наименование *Hill St* мотивировано лексемой *hill* ‘холм, возвышенность’. Название *High St* содержит в себе апеллиатив *high* ‘высокий’, оним *Middle St* состоит из лексемы *middle* ‘середина’, что указывает на местонахождение объекта. В ономастической единице *West St* также содержится указание на локализацию объекта в пространстве, она происходит от апеллиатива *west* ‘запад’, который указывает на позицию номинатора. В урбанонимах *Topping St* и *E Topping St* зафиксирована лексема *topping* ‘верх, верхушка’, во втором наименовании зафиксирован компонент, *east* ‘восток’, также семантически связанный с местоположением, но в составе онима представлен лишь буквенным сокращением, находящемся в начальной позиции. К подобным номинациям можно отнести также и наименования с номенклатурным компонентом *Dr (drive)* ‘проезд’: *N Park Dr* и *W Park Dr*. Оба включают в себя компонент *park* ‘парк, заповедник’, но отличаются они друг от друга буквенным сокращением в начальной позиции *North* ‘север’ и *West* ‘запад’, что может указывать не только на сторону света, но и на ту часть города, в которой расположена данная улица. Также можно выделить группу урбанонимов *King St*, *Queen St*, *Princess St*, *Lord St* и *General St*, мотивированных лексемами *king* ‘король, монарх’, *queen* ‘королева, царица’, *princess* ‘принцесса, княгиня’, *lord* ‘господин, повелитель’ и *general* ‘генерал, полководец’ соответственно.

Также в данной группе выявлены онимы, которые происходят от антропонимов, типичных в антропонимике Великобритании. Так, наименования *Edward St*, *Elizabeth St*, *George St*, *John St*, *Gordon St*, *Peter St*, *Francis St*, *Caroline St* соотносятся с именами собственными *Edward*, *Elizabeth*, *George*, *John*, *Gordon*, *Peter*, *Francis*, *Caroline*, что указывает на особенности англоязычной номинации. Урбаноним *Glen St* может быть мотивирован гидронимом *Glen*, маловероятно происхождение названия от апеллиатива *glen* ‘лесистая долина, горная долина’. Ономастическая единица *New Larkhill St* соотносится с ойконимом *New Larkhill*, который находится в данном направлении.

Заклучение. Таким образом, урбанонимы с компонентом *street* представляют собой отапеллятивные наименования, мотивированные лексемами, которые указывают на локализацию объекта в пространстве, на определенные особенности местности. Среди данной группы наименований выявлены и отантропонимные названия, мотивированные типичными в антропонимиконе Великобритании именами собственными.

1. Горбаневский, М.В. Русская городская топонимия: проблемы историко-культурного изучения и современного лексико-графического описания: автореф. дис. ...д-ра филол. наук: 10.02.01 / М.В. Горбаневский; Ин-т рус. яз. им. А.С. Пушкина. – М., 1994. – 39 с.
2. Blackpool Council [Электронный ресурс]. – Blackpool, 2019. / Mode of access : <http://www.blackpool.gov.uk>. – Date of access: 15.02.2019.

ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З КАМПАНЕНТАМІ ЖОЎТЫ І ЗАЛАТЫ Ў БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Краўцова Ю.С.,

магістрант ВДУ імя П.М. Машэрава, г. Віцебск, Рэспубліка Беларусь

Навуковы кіраўнік – Дзядова А.С., канд. філал. навук, дацэнт

Навуковая цікавасць даследчыкаў да вывучэння фразеалогіі не паслабляецца і ў цяперашні час. На значную колькасць надзеяных пытанняў у гэтай галіне мовазнаўства лінгвістычная навука ўжо дала вычарпальны адказ. У той жа час некаторыя з іх па-ранейшаму застаюцца актуальнымі для даследчыкаў. У прыватнасці, адным з такіх пытанняў можна назваць вывучэнне фразеалагізмаў, якія ў сваёй структуры маюць колераабазначальны кампанент. Актуальнасць выбранай тэмы абумоўлена павышанай цікавасцю лінгвістаў да выяўлення як функцыянальнай і семантычнай адметнасці фразеалагізмаў з кампанентамі-колераабазначэннямі, так і да “колеравага” выбару і “густу” беларусаў у моўнай карціне свету.

Мэта артыкула – выявіць лінгвістычную і нацыянальна-культурную адметнасць фразеалагізмаў з кампанентамі-колераабазначэннямі *жоўты* і *залаты* ў беларускай мове.

Матэрыял і метады. Даследаванне праведзена на матэрыяле фразеаграфічных крыніц [1], [2]. Намі выкарыстаны наступныя метады: апісальны, статыстычны, метады семантыка-кампанентнага аналізу.

Вынікі і іх абмеркаванне. У “Слоўніку фразеалагізмаў” І.Я. Лепешава [1] намі выяўлены толькі адзін фразеалагізм, структурны кампанент якога рэпрэзентуе назву жоўтага колеру. Гэта ўстойлівы моўны выраз *жаўтаротае птушаня* са значэннем ‘вельмі малады, нявопытны, наіўны чалавек’. У мове, як сведчыць прыведзеная семантыка, фразеалагізм ужываецца з адмоўнай канатацыяй і мае неадабральнае значэнне. Значна больш было выяўлена фразеалагізмаў з кампанентам *залаты* – 9 фразеалагічных адзінак (далей ФА). Такія колькасныя суадносіны наўрад ці выпадковыя. Зусім відавочна, што беларусы ў моўнай карціне свету свядома аддалі перавагу знешне падобнаму да жоўтага залатому колеру. Верагодна, гэты факт можа разглядацца ў кантэксце нацыянальна-культурнай адметнасці светаўспрыняцця беларусаў.

Ва ўсіх ФА назва колеру перадаецца прыметнікам. Па сваіх граматычных характарыстыках фразеалагізмы гэтай групы суадносяцца з назоўнікамі (6 выпадкаў) – *залатое вясельле, залатая жыла, залатая сярэдзіна, залатое дно, залаты дождж, залаты мяшок*. І толькі адзін фразеалагізм адпавядае субстантываванаму прыметніку – *залаты фонд*. Гэты ўстойлівы выраз узнік у выніку метафарызацыі тэрміналагічнага словазлучэння, якім у галіне фінансаў выражаюць спецыяльнае паняцце, ужываючы з прамым значэннем ‘фонд каштоўных металаў, пераважна золата’ [2, с. 142]. Іншыя ФА з гэтай групы не суадносяцца з канкрэтнымі часцінамі мовы. Параўн.: *унісана залатымі літарамі* ‘захаваецца ў памяці людзей як выдатная з’ява чаго-небудзь’ ці *залатыя рукі* ‘пра вельмі ўмелага і здольнага ў сваёй справе чалавека’. Прыведзеныя ФА выяўляюць суадносіны адразу з некалькімі часцінамі мовы. Напрыклад, устойлівы выраз *залатыя рукі* суадносіцца як з назоўнікам *хто-небудзь*, так і прыметнікамі *ўмелы, здольны*. Фразеалагізмы з кампанентам *залаты* з’яўляюцца пераважна славянскімі паводле паходжання. Выключэнне складае ФА *залаты дождж* – калька з нямецкай мовы [2, с. 142]. Крыніца яго паходжання – грэчаская міфалогія. Камбінавання колераў у фразеалагізмах гэтай групы не назіраецца.

Фразеалагізмы з колераабазначальным кампанентам *залаты* могуць называць абстрактныя паняцці ці колькасныя параметры чаго-небудзь: *залатое вясельле* ‘пяцідзясяцігадовы юбілей сямейнага жыцця’, *залатая жыла* ‘вельмі багатая, невычэрпная крыніца даходаў, прыбытку і інш.’, *залатое дно* ‘вельмі багатая крыніца даходу’, *залаты фонд* ‘самае лепшае, самае каштоўнае, самае значнае’, *залаты дождж* ‘вялікія грашовыя сумы, прыбыткі’ і інш.

Яшчэ адна група ФА абазначае асобу, яе ўласцівасці, характар або асаблівасці паводзін, напрыклад: *залаты мяшок* ‘вельмі багаты чалавек; капіталісты, буржуазія як клас’, *залатыя рукі* ‘пра вельмі ўмелага і здольнага ў сваёй справе чалавека’, *залатая сярэдзіна* ‘спосаб паводзін, пры якім пазбягаюць крайнасцей, рызыкаўных рашэнняў’. Фразеалагізм *унісана залатымі літарамі* ‘захаваецца ў памяці людзей як выдатная з’ява чаго-небудзь’ абазначае пэўнае разумовае дзеянне чалавека.